

საპატოთა საპარტიოველი

66 ფლისაა!

ეროვნული
ბიზლიროთეკა

ახალი გადასახელება

საპატოთა საქართველო 66 წლისაა. რა შორს წავიდა ამ პერიოდში ჩვენი რესპუბლიკა, როგორ ამაღლდა, როგორ გაიზარდა, რა უკიდურესი ვახდა მისი შესაძლებლობები, როდენ მნიშვნელოვანია ჩვენი მიღწევები სახალხო მეურნეობის მრავალ დარგში, მეცნიერებაში, კულტურაში, ხელოვნებაში, სპორტში...

საპატოთა საქართველოს ფიზკულტურულ-სპორტული მოძრაობა ზუსტად იმდენი წინსვლა, რამდენსაც თვით საპატოთა რესპუბლიკა. იმთავითვე განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობოდა ახალგაზრდების, სპორტული მოძრაობისთვის ზრუნვას. ამ ზრუნვა-ყურადღებაში შექმნა ის მტკიცე საფუძვლები, რომელთა მეშვეობითაც უკვე 20-იანი წლების მერვე წლებში და 30-იან წლებში საპატოთა საქართველოს ფიზკულტურულ-სპორტული მოძრაობა უკვე მოწინავედა რიგებში ჩადა. ყოველთვის, როცა საპატოთა აღდგენაზე საპატოთა საქართველოს დაბადების დღეს, გეროვან პატრის მივადებთ იმ აღმავლობას, ვინც ჩვენი ფიზკულტურულ-სპორტული მოძრაობის აკვანთან იდა. მათი პატრიოტიზმი, ერთუზიანობა და საქმიანობის თავდადება შემდგომი თაობების ცხოვრების წესად იქცა. მხოლოდ საპატოთა ხელისუფლების წლებში შეიქმნა იმის რეალური შესაძლებლობები, რომ ფიზკულტურა და სპორტი ხელშეწყობილი გამხდარიყო მოსახლეობის ფართო ფენებისათვის. ჩვენს რჩეულ სპორტსმენებს კი ღირსეული წვლილი შეაქვთ როგორც რესპუბლიკის, ისე მთელი საპატოთა სპორტის სახელისა და ავტორიტეტის განდიდება-განმტკიცებაში.

საქართველო ინტერნაციონალური რესპუბლიკაა. სხვადასხვა ერებისა და ეროვნებების წარმომადგენელთა ძმური სიყვარული და მეგობრობა სპორტშიც გამოიხატა. იმთავითვე ინტერნაციონალური იყო ჩვენი სპორტული გუნდები. მეტიც, გავიხსენოთ 1928 წლის საკავშირო სპარტაკიადა, როცა ამიერკავკასიის სპორტულ დელეგაციამ ერთ კოლექტივად გამოდიოდნენ ამიერკავკასიის მოამე რესპუბლიკების ყველა ერი და ეროვნების წარმომადგენლები. ჩვენი ახალგაზრდობა წინაპართა შესანიშნავ ტრადიციებზე იზრდება. ამ საქმეში, ცხადია, თავისი წვლილი შეაქვს ფიზკულტურასა და სპორტს, სფეროს, რომელმაც ასე დაახლოვა და დაამეგობრა მილიონობით ადამიანი, რომელიც მასობრივი გაჯანსაღების, ხალხის კეთილდღეობისათვის სახელმწიფოებრივი ზრუნვის ერთ-ერთ საუკეთესო საშუალებად იქცა. საპატოთა საქართველოს სპორტული მიღწევების ახალი გადასახელებიდან ახალი სიმაღლეები მოჩანს, ეს სიმაღლეები ახლანდელმა და მომავალმა თაობებმა უნდა დალაშქრონ.

ისტორიის საფუნეპრები

პირველი ნაბიჯები

საპარტიოთა საქართველოში საპატოთა ხელისუფლების დამყარების პირველსავე წლებში ფიზიკური კულტურისა და სპორტის განვითარება ქვეყნის პოლიტიკური, ეკონომიკური და კულტურული ცხოვრების სამსახურში ჩადა. ამ ამოცანების გადაჭრას მყა-

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

საპარტიოთა

№ 39 (9450)
25 თებერვალი,
ოთხშაბათი,
1987 წ.

საპარტიოთა სსრ ფიზიკური კულტურისა და სპორტის სახალხოფიზო კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საპატოთა ორგანო

ОРГАН ГОСУДАРСТВЕННОГО КОМИТЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР ПО ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ И СПОРТУ И РЕСПУБЛИКАНСКОГО СОВЕТА ПРОФСОЮЗОВ

გამოდის 1934 წლის 13 აპრილიდან • ზანი 8 კაპ.

გუშინ მოსკოვში,
კრავლის ყრილობათა
სახალხოში განიხსნა
სსრ კავშირის
პროფკავშირთა
XVIII ყრილობა

საპატოთა კავშირის ჩამოყალიბების წყალობით

ახალგაზრდების ჯერის დადგა

მოსკოვის ოლიმპიური სპორტული კომპლექსის საცურაო აუზი. „დინამო“ (თბილისი) — „ლოკომოტივი“ (ხარკოვი) — 8:7 (5:2, 2:1, 1:2, 0:2).

დათურია, ბითაძე, მაკვარია, რამიშვილი. „ლოკომოტივი“: ნოვოხადკო, შევცოვი, გორბატოვსკი, ხოსნოვსკი, ბევესილი, ფედოროვი, ფატიანოვი. მათ გარდა თამაშობდნენ: რედკო, ვოლკოვი, კოლტოხინი, დროკინი, ბევერხინი.

მრავალი წელია თბილისის „დინამოს“ ოსტატ წყალბურთელთა გუნდის გამოსვლებს ვესწრები და ისეთი ოფიციალური შეჯიბრებას ვერ ვინსენებ, რომელშიც ჩვენი გუნდის სათადარიგო მოთამაშეები მატჩის მსვლელობისას ისე მშვეიდად და აუღლებლად მსხდარიყენენ, როგორც ხარკოვის „ლოკომოტივთან“

შეხვედრის დროს ისინი, მართალია, „ლოკომოტივი“ უმადლესი ლიგის ერთ-ერთი სუსტი გუნდია და იგი თბილისის „დინამოს“ გამოცდილებითაც ჩამორჩება, მაგრამ „მარშანდელ ჩემპიონატი“ ხარკოველებმა ბოლო ტურში დაამარცხეს თბილისელი დინამოელები. მაშინ „ლოკომოტივმა“ საკვირო ჩემპიონატების ისტორიაში თავისი საუკეთესო შედეგი აჩვენა — VIII ადგილი დაიკავა. ჩვენი ბიჭები გამარჯვების მოსაპოვებლად გამოვიდნენ სარბიულზე. წარმატებაში მწვრთნელიც ღრმად იყო დარწმუნებული, იმდენად ღრმად, რომ თამაშისას ერთგვარ ექსპერიმენტს მიმართა — თუ წინა შეხვედრებში სარბიულზე ვეტერანი და ახალგაზრდა წყალბურთელებისგან „შეხვედრის“ გუნდი გამოჰყავდა, ახლა პერიოდების მიხედვით ახალგაზრდა და ძველი გვარდია შეუნაცვლა ერთმანეთს და ამით გამოცდილ კუტივადეს, ზუმბულიძეს, კოლუაშვილსა და გვანაბრის დასვენების საშუალება მისცა, ახალგაზრდებს კი ნამდვილი გამოცდა მოუწყო.

ამ მატჩში მონაწილეობა არ მიუღია მეკარე გიორგიანს. უნდა რა-

მს. 31-4 33.

ზაურ ივანაშვილი პირველია

ახალი სპორტული სეზონის ერთი პირველი საერთაშორისო შეჯიბრება კლასიკურ ჰიდობაში ბულგარეთის ტურნირი გახლდათ. ქალაქ ლოვეცში გაიმართა სინტერესო შეჯიბრება, რომელშიც ევროპის ქვეყნების უძლიერესი მოჭიდავეები გამოდიოდნენ. წარმატებას მიღწევს ბულგარეთის ათლეტებმა. შვიდ წონაში მათ ოქროს მედლები დაისაკუთრეს. სამ წონით კატეგორიაში წარმატება საპატოთა კლასიკოსებს ხვდათ, მათგან ახალგაზრდებს შორის მსოფლიოს ორგზის ჩემპიონს, წლეგანდელი საკავშირო ჩემპიონატის ბრინჯაოს პრიზიორს, თბილისელ ზაურ ივანაშვილს. იგი უძლიერესი იყო 90 კგ წონით კატეგორიაში. ივანაშვილის გარდა ოქროს მედლები საპატოთა მოჭიდავეთაგან მოიპოვეს ომსკელმა ალექსანდრე ივანტეკოვმა (52 კგ) და მოსკოველმა ვიქტორ მალიოვმა (82 კგ).

ზარბისლავა, ტატრებში (ჩეხოსლოვაკია) სახელო ვითარებაში გაიხსნა სტუდენტთა ზამთრის მსოფლიო თამაშები. ამ პრესტიჟული შეჯიბრების პირველი ოქროს მედალი 19 წლის ბანსკა-ბისტრიცელმა სამთომთალიაბურგმ პეტრ იურკომ მოიპოვა. იგი უძლიერესი იყო გიგანტურ სლალომში, თანაგუნდელის წარმატება გაიმეტოა ლიუდმილა მილანოვამ, რომელიც ქალთა სლალომში გახდა ჩემპიონი. დიწყო პოკისტო ტურნირიც. საპატოთა ნაკრებმა პირველი შეხვედრა ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის გუნდთან ჩაატარა და გაიმარჯვა — 10:5, შემდეგ კი შეუპოვარ ბრძოლაში მინიმალური ანგარიშით სძლია კანადელებს — 4:3. ჩეხოსლოვაკიის ნაკრებმა დაამარცხა იაპონელი პოკისტები — 4:1. კანადელებმა მოუგეს სამხრეთკორეელებს — 14:1.

საკონტროლო, საპრტაშორისო...

ბაბრა (ტელეფონით, ჩვენი სპეცკორ.). შავი ზღვისპირეთში მიმდინარეობს ფეხბურთელთა საერთაშორისო საწვრთნელი ტურნირი. გუშინ ლანჩხუთის „გურია“ შეხვედა პოლონეთის ქ. კრაკოვის გუნდს „ვისლას“. მატჩი დამთავრდა ფრედ — 2:2. ლანჩხუთელთაგან ბურთები გაიტანეს ხაგბამ (55 წთ.)

და ფრიდონაშვილმა (90, პენალტით). „გურიაში“ ასეთი შემადგენლობით ითამაშა: იმნაძე, დანელია, გოლიგაშვილი, ე. თევზაძე, კონდრატიევი, ჩხაიძე, ა. კაპანაძე (ტყეშუჩავა), ტ. კაპანაძე (ფრიდონაშვილი), ზონდარუჯი, ხლუხი, ხაგბა. შაია მახსინა.

რის იდეური და მატერიალური საფუძველი სჭირდებოდა და მთელმა ჩვენმა ქვეყანამ, ხალხმა საქმიანობა ამ მიმართებით წარმართა. ეს, სხვათა შორის, ნათლად ჩანს იმდროინდელ კანონებში, დადგენილებებსა და დოკუმენტებში, იმ პირველ წარმატებებში, რასაც გამარჯვებული სოციალიზმის ქვეყნის სპორტსმენები აღწევდნენ მაშინდელ შეჯიბრებებში.

1921 წელი.
13 მაისი. ვ. ი. ლენინმა ხელი მოაწერა დეკრეტს „დასასვენებელი სახლების შესახებ“, რომელშიც ფიზიკური კულტურა გამაჯანსაღებელ ფაქტორად გამოცხადებული.

22 ივნისი. მოსკოვში შეიქმნა წითელი სპორტული ინტერნაციონალი. მისი ერთ-ერთი ამოცანა იყო სპორტის დარგში მჭიდრო კონტაქტების

გამონახვა კაპიტალისტური ქვეყნების მუშა სპორტსმენებთან და მათთან ინტერნაციონალური მეგობრობის გაღვივება.

მს. 31.2 33

ისტორიის საფურცელი

საქართველოს ახალი შანიძე 100 წლისა

პირველი ნაბიჯები

(დასასრული)

ოქტომბერი. კომკავშირულ ორგანიზაციებს დევალატი ფიზიკურ კულტურისა და სპორტის განვითარებაზე ზრუნვა და ამ მიმართებით მუშაობის შემდგომი გააქტიურება.

1922 წელი. 18 აგვისტო. რუსეთის რევოლუციური სახეივანო საბჭოს ბრძანებით სპორტულ-ტანვარული მოძრაობა ჩარის მომზადების საფუძველზე ორგანიზებული გაიქცა.

20 სექტემბერი. მოსკოვში გაიმართა რუსეთის სპორტსმენთა პირველი საერთაშორისო შეხვედრა: ზამოსკვარეციის სპორტული კლუბის ფეხბურთელთა გუნდმა ანგარიშით 7:1 დაამარცხა ფინეთის მუშათა სპორტული კავშირის ნაკრები.

ოქტომბერი. მიღებულ იქნა დადგენილება „ფიზიკურ კულტურაზე“. დადგენილებაში ხაზგასმული იყო, რომ კომკავშირმა დიდი როლი უნდა ითამაშოს ფიზიკური კულტურისა და სპორტის განვითარების სახელმწიფოებრივ საქმეში.

8 ნოემბერი. საქართველოში რევოლუციურმა მოძრაობამ სპორტსაზოგადოებები. ისინი შეცვალა ბავშვთა პოლიტიკური დიქტონით სპორტულმა საზოგადოებამ — „სპორტკა“.

1928 წელი. 12-17 აპრილი. პროფკავშირების ცენტრალური საბჭოს პლენუმმა მიიღო დადგენილება საკლუბო მუშაობის გაფართოებაზე და მასში სპორტის გამოყენების თაობაზე.

17-25 აპრილი. მიღებულ იქნა რეგულაცია „კომკავშირის საქმიანობაზე“. ამ დოკუმენტის თანახმად სპორტის მიზანი იყო არა მარტო მობარდობის ფიზიკური წრთობა, არამედ ახალგაზრდობის კომუნისტური კავშირისა და ახალგაზრდობის საერთო მასის ურთიერთკავშირის გაფართოება.

18 აპრილი. ფ. ე. ძერჟინსკის ინიციატივით შეიქმნა სპორტული საზოგადოება „დინამო“.

27 ივნისი. სრულიადრუსეთის ცენტრალურმა აღმასრულებელმა კომიტეტმა მიიღო დეკრეტი ფიზიკური კულტურის უმაღლესი და ადგილობრივი საბჭოების შექმნის შესახებ.

აგვისტო. ადგილებზე დაიგზავნა პარტიის ცენტრალური კომიტეტის ცირკულარული წერილი „ფიზიკური აღზრდის დარგში მუშაობის შესახებ“.

1-18 სექტემბერი. მოსკოვში ჩატარდა რუსეთის ფიზკულტურელთა პირველი შეიქმნა, რომელშიც მონაწილეობა მიიღეს 40-ზე მეტი გუბერნიის წარმომადგენლებმა. პირველი ადგილი გუნდურ ჩათვლაში უკრაინის სპორტსმენებმა მოიპოვეს.

საქართველოში შეიქმნა პირველი ფიზკულტურული წრეები პროფკავშირების ხაზით. ჩამოყალიბდა პირველი ხელმძღვანელი ორგანო — ფიზიკური კულტურის საბჭო.

საქართველოშიც შეიქმნა ფეხბურთულ-სპორტული საზოგადოება „დინამო“.

28 აგვისტო. საქართველოს მთავალეებმა გიორგი ნიკოლაძის ხელმძღვანელობით მოაწვეეს ასევე

მყინვარწვერზე. ამ პირველი ასვლის ზუსტად კვირის თავზე მყინვარწვერი დალაშქრა მთამსვლელთა კიდევ ერთი ძაგუნდმა — საქართველოს გეოფიზიკური ობსერვატორიის სამეცნიერო ექსპედიციამ პროფესორ ალექსანდრე დიდებულის ხელმძღვანელობით. საბჭოთა ალპინიზმის ისტორიას სწორედ ეს ორი ასვლა დაედო საფუძვლად.

1924 წელი. 11-12 ნოემბერი. გამოქვეყნდა პროფკავშირების VI ყრლობის რეგულაცია, რომელშიც აღინიშნა, რომ ფიზკულტურამ პროფკავშირულ ორგანიზაციებში მტკიცედ მოიკიდა ფეხი, მაგრამ მის ყველაზე ერთნაირი წარმატებით არ ხელმძღვანელობენ.

საქართველოში ფიზკულტურული წრეების რაოდენობამ 96-ს მიაღწია, ამ წრეების წევრთა რიცხვმა კი 4 ათასს გადააჭარბა.

თბილისის უნივერსიტეტის გეოგრაფიის კაბინეტისა და 1850 წელს თბილისში დაარსებული რუსეთის სამიერატორო გეოგრაფიული საზოგადოების კავკასიის განყოფილების ბაზაზე შეიქმნა საქართველოს გეოგრაფიული საზოგადოება. ამ საზოგადოების ერთ-ერთი განყოფილება — მთასვლა მგზავრის განყოფილება — პირველი ალპინისტური ორგანიზაცია იყო საბჭოთა კავშირში.

საქართველოს სპორტსმენებმა პირველ დიდ წარმატებას მიაღწიეს საქავშირო ჩემპიონატში. მძლეოსანთა მესამე პირველობაზე ქვეყნის ჩემპიონის სახელი სხვებთან ერთად მოიპოვეს თბილისელმა — ძმებმა ვლადიმერ და ბორის დიაჩკოვებმა, აგრეთვე ივანე სერგეევმა. ვლადიმერ დიაჩკოვი ჩემპიონი გახდა თარზბენში (17,4), სიმალეზე (1,65) და ჭოკით (3,375) ტორმაში, ბორის დიაჩკოვი — სამბტომში (12,14), ივანე სერგეევი კი ბაღროს ტყარცნასა (40,65) და ათქილში (5122 ქულა).

1925 წელი. 18 ივლისი. რუსეთის კ (ბ) ცენტრალურმა კომიტეტმა მიიღო ცნობილი დადგენილება „პარტიის ამოცანები ფიზიკური კულტურის დარგში“. დადგენილებაში ნათლად იყო ჩამოყალიბებული საბჭოთა ფიზკულტურული მოძრაობის მიზანობა და ამოცანები. იგი, ამგვარად, მკაფიოდ განსაზღვრავდა ფიზიკური კულტურის იდეურ-პოლიტიკურ მნიშვნელობას. დადგენილებაში ფიზკულტურა განხილული იყო არა მარტო როგორც ფიზიკური აღზრდისა და გაჯანსაღების, არამედ მასების აღზრდის ერთ-ერთი საშუალება.

მოქვეო საქართველოს სპორტსმენთა პირველი გასვლა საზღვარგარეთ. ოქტომბერში თურქეთის ქალაქ ტრაპიზონს ბათუმელი ფეხბურთელები და ტანმოვარჯიშეები ესტუმრნენ. მათ გაჰყვა აგრეთვე სასულე ორკესტრი მუსიკოს სავთასის ხელმძღვანელობით. ამ შერეულ სპორტულ დღეეულობის შედეგად ბნენ აჭარის ფიზკულტურული ორგანიზაციის დამაარსებელი დათა ვინოშვილი და ალექსანდრე აბინიძე. საქართველოს სპორტული დღეეულობის შემადგენლობაში 43 ვაჟი და 10 ქალი იყო. ფეხბურთელებმა ადგილობრივ გუნდებთან ორი შეხვედრა ჩატარეს. პირველი მატჩი ჩვენებმა საკმაოდ დიდი ანგარიშით (7:1) მოიგეს, მეორე კი დათმეს — 1:2. თურქეთის სპორტის მოყვარულებზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ტანმოვარჯიშეთა საჩვენებელმა გამოსვლებმა; აგრეთვე სასულე ორკესტრის მალაღობა საშემსრულებლო ოსტატობამ...

მარადსასწრაფი შეხვედრა

ერთხელ (1963 წლის 9 სექტემბერს) სტუმრად ვახლდით აკადემიკოს გიორგი ახვლედიანთან, როცა მას ბატონმა აკაკი შანიძემ მოაკითხა. ჩვენს საამყო მეცნიერებს ხანგრძლივი მეგობრობა აკავშირებდა, თითქმის ყოველდღე ხვდებოდნენ ერთმანეთს. თუ პირადად ვერა, ტელეფონით მინც მოკითხავდნენ ერთმანეთს.

გიორგი, ერთი სათხოვარი მაქვს, — უთხრა ბატონმა აკაკიმ მეგობარს. — თუ შეიძლება შენს სტუმართან ჯადრაკი მათამაშე. მინდა ვიცოდე, რა ძალა მაქვს. სხვათა შორის, ოსტატმა მიხეილ შიშოვმა, რომელსაც შემთხვევით შევხვდი, მითხრა, კარგი მეორეთანრიგისანი ხარო.

გიორგიმ უკრძალვით მოუსმინა მეგობარს და ბოლოს გაკვირვებულმა კითხა:

სურათზე: მარცხნიდან — აკაკი შანიძე, გიორგი ახვლედიანი და ამ სტრატეგების ავტორი. ფოტო გადაღებულია სახელოვან მეცნიერთან ავტორის ერთ-ერთი სტუმრობისას.

— აკაკი, შენ მართლა გინდა პაექრობა? — ნამდვილად ასეა, ჩემო გიორგი. რაც მთავარია, მსაჯი შენ იქნები. ანლა ნულარ ვაყვანებთ, წამოდი ჩემთან.

მეტი რა გზა ჰქონდა ბატონ გიორგის — ჩაიცვა პალტო, მოიპარკვა ხელჯოხი და გზას გაუღდეთ. — რომ გკითხონ, „ვეფხისტყაოსანზე“ მუშაობისთვის არ გყოფნის დრო... არავინ დაიკვირებს, რომ აკაკი შენდევ ჯადრაკს უთმობს საათებს.

— ხანდახან დაუჭერებელიც უნდა დაიჭერო... ბოლოსდაბოლოს შენსადილებლობა მომეცა გამოცდილი ჩემი „თანრიგისონობა“ და არ ვისარგებლო შემთხვევით? — გაეცინა ბატონ აკაკის.

შევედით წიგნებით და ხელნაწერებით, კატალოგებითა და ყურნალ-განუთებით. სავე კაბინეტში.

— დაბრძანდი სტუმრობა, — მიგვიბატოდა მასპინძელმა და პატარა მაგიდასთან წიგნები აიღო. — ეს არის ჩემი საქადრაკო მაგიდა. — ეს მაგიდა და ჯადრაკი როლის შემიძინეთ? — ვკითხე მასპინძელს.

— 1925 წელს ვიყიდე. მოგწონთ? მაგიდა კონტა იყო, ჯადრაკის ფიგურები კი — სტანტონის სტილისა. მერე 1972 წელს აკაკი შანიძემ ეს ჯადრაკი ნონა გაფრინდა-შვილს უსახსოვრა.

გავშალეთ ჯადრაკი და თამაში დაიწყეთ.

...ჯადრაკის თამაში ორივე აკადემიკოსს ბავშვობიდანვე შეეყვარებოდა. გიორგი ახვლედიანისთვის თამაში უსწავლბობა მის ბებიას ფოტინე ასათიანს სოფელ ღერძში (წყალტუბოს რაიონი), სადაც დაიბადა და ბავშვობის წლები გაატარა მან.

— ქვეიანი მოხუცი იყო, — იგონებდა ბატონი გიორგი. — ბევრი რამ იცოდა, ბევრი კითხულობდა... ჯადრაკის თამაში მარტო ახლობლებს კი არა, სოფლის ბავშვებსაც ასწავლა.

აკაკი შანიძეს ჯადრაკის თამაში ქუთაისის გიმნაზიის პანსიონში უსწავლია, მაშინ პანსიონში ჯადრაკი ნებადართული გასართობი ყოფილა და მოსწავლეებზე თავისუფალდროს თავს იქცევდნენ თამაშით: მის მეტოქეთა შორის ყოფილან კლასის დამრიგებელი პლატონ

ლი იმეტომ დაერქვა, რომ კარის თავზე ჯადრაკის დღეა გამოყვანილი ფერადი ქვეითი. ეს ფაქტი იმის მაჩვენებელია, რომ ჯადრაკის თამაში სომხეთშიც ძალიან გავრცელებული ყოფილა ძველად.

იმ ჩემობის ღირსსახსოვარ დღეს ბატონმა აკაკიმ თქვა: — ჯადრაკის დაფასთან ძალიან ვერთობი. ზოგჯერ ასეთი „დროსტერება“ 7-8 საათს ვაგრძელებული...

— არც მეც ხალისით ვთამაშობდი, — სიტყვა ჩაუროთ ახვლედიანმა, — მაგრამ წლებმა თავისი გაიტანა და ჯადრაკი უკვე მდლის. სამაგიეროდ გულშემატკივრობას ვუბაძე — სისტემატურად ვაღვენებ თვალს მოჭადრაკეთა ასპარეზობას, ჯადრაკის ახალ ამბებს, ნონა გაფრინდაშვილის თავგამოდებული ქომაგი ვარ.

დახს, გიორგი ახვლედიანმა ნონას მოსკოვში დეპუტით მიულოცა მსოფლიო ჩემპიონობის მოპოვება, მერე თბილისში სახსოვრად გადასცა ინდოელთა ღმერთის ზუღას ძვირფასი გამოსახულება.

აკაკი შანიძე გულშემატკივრობაში არ ჩამორჩენია მეგობარს. 1959 წელს თბილისში გამართულ საბჭოთა კავშირის ვაჟთა 26-ე ჩემპიონატს იგი სპეციალური აბონემენტით ესწრებოდა.

— მინდათა ახლოს გავცნობოდი დილსტატებს, მათ პარტიებს, — თქვა ბატონმა აკაკიმ. — ელოსაბედ ბიკოვასთან ნონას მატჩის დროს პარტიის შედეგის გაგებადმდე არ ვიძინებდი. ზოგჯერ კიროვის სახელობის პარკში წვესულვარ პარტიის გარჩევაზე დასასწრებად.

1968 წელს აკაკი შანიძე წერდა: „გივი შევილაძეს ვუმადლო, რომ სახელგანთქმულ ჩემპიონ ქალებს შეემაბა ჯადრაკში, ნონა გაფრინდა-შვილსა და ნანა ალექსანდრისა. თუ ნონასთან ყაიმს მივაღწეო, ალბათ, იმეტომ, რომ ის მიველი ძალით არ თამაშობდა. ნანასთან რომ ვთამაშობ, მცდარი ნაბიჯი გადავდგო, შეცდომა იმ წამსვე შევნიშნე და გნებდები-მეთქი უფთხობ, მაგრამ მან არ ქნა: წასაგები პარტია არ გაქვითო, ის მცდარი ხელი დამიბრუნა და შემდეგ კი თამაში გათანაბრდა.“

მართალია, აკაკი შანიძეს თეორიის შესწავლისთვის არასოდეს მოუკლია ხელი, მაგრამ მისი დიდი მოწონება დაუმსახურებია ოსტატ ა. ბლოუმელფელდის პატარა წიგნს „კომბინაციები და მახეები“. რომელიც შინ აქვს, საკუთარ ბიბლიოთეკაში.

დიდი მეცნიერი ამბობს: ჯადრაკში „ყველაფერი ცოდნაზეა დამოკიდებული. იცი, მოიგებ, ან არ წააგებ მიხე, ყაიმს მიღწევს; ჯადრაკი გასართობია, მაგრამ გუნების მწერთელი. იგი ხელს უწყობს გონების განვითარებას, წინასწარ განჭკვრეტას, თუ რა შეიძლება მოჰყვას ამა თუ იმ ფიგურის გადასას.“

ჩვენი პაექრობა კარგა ხანს გაგრძელდა. არამდინე პარტია ვითამაშეთ. ეს ფოტოსურათიც მაშინ გადავიღეთ სახასისოვრად.

— მშაო აკაკი, შენ მართლა კარგი მოჭადრაკე ყოფილხარ, რაკი ამდენი ბრძოლის თავი გქონია, — შევაქმე მეგობარი გიორგი ახვლედიანმა.

ჩვენს მასპინძელს სახეზე ეტყობოდა, რომ კმაყოფილი იყო თამაშით და შექმნილი.

მერე სუფრით მიგვიწვია და ჯადრაკზე საუბარი იქ გაგავრძელო.

თენგიზ გომრბაძე.

ინსიდენტი რომ არა

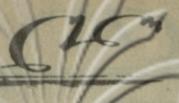
ახლა ყველაზე გულმოდგინე მზადებაა სპორტსკოლების პირველი საკავშირო თამაშებისთვის, რომელსაც ამ ზაფხულს ჩვენი რესპუბლიკის ქალაქები უმასპინძლებს. ამიტომაც საქართველოს მოსწავლეთა ყველა შეჯიბრება ამ ეტაპზე ნაკრების წევრთა შემოქმედის ისახავს მიზნად.

ცხინვალში ახლახან სამხისტებმა ისპარეხეს. საქართველოს პირველობაზე საკავშირო თამაშების დებულეებით გათვალისწინებული ასაკის (1971-1972 წწ.) მოსწავლეები დაუშვეს. შეჯიბრება ჩატარდა 16 წონით კატეგორიაში, ზუსტად იმდენში, რამდენიც თამაშების პროგრამაშია მითითებული.

მ. კურდელაშვილი (საგარეო), ე. გოგიაშვილი, მ. ტეტუნაშვილი (ორივე — გორი), მ. თურქია (ფოთი), მ. მამუკელაშვილი (ახმეტა), ნ. აღდგომელაშვილი (რუსთავი), ბ. გიორგაშვილი (გორი), ი. კახაბრიშვილი, ა. ბიძინაშვილი (ორივე — თბილისი), დ. აკოფიანი (სოხუმი), ფ. ყვავილაშვილი (რუსთავი), გ. ბაკურაძე (ქუთაისი), ლ. მეტრეველი (ცხინვალი), ბ. ბახსოლიანი (თელავი).

გამოსავალი გამონახეს, მონაწილეთა მიზნადგებაში მსაჯთა კოლეგიაც გამოავალ მდგომარეობაში ჩააყენა და ამიტომ ტურნირი ყოველგვარი შესვენებების გარეშე ჩატარდა. ერთ სიტყვით, დებულებების დაცვა საკვალდებულოა. მეორე რა, რომ ზედმეტი მოჭიდავეები გუნდებმა თავიერებთ ზარზე ჩამოყვანეს, ვიმეორებთ: ტურნირის ორგანიზატორებს ანგარიში უნდა გაუწიოთ.

გამოსავალი გამონახეს, მონაწილეთა მიზნადგებაში მსაჯთა კოლეგიაც გამოავალ მდგომარეობაში ჩააყენა და ამიტომ ტურნირი ყოველგვარი შესვენებების გარეშე ჩატარდა. ერთ სიტყვით, დებულებების დაცვა საკვალდებულოა. მეორე რა, რომ ზედმეტი მოჭიდავეები გუნდებმა თავიერებთ ზარზე ჩამოყვანეს, ვიმეორებთ: ტურნირის ორგანიზატორებს ანგარიში უნდა გაუწიოთ.

რესპუბლიკის სპორტსმენთა მონაწილეობით

დამაჯარებელი ბანასხალი

სპორტის ყველა სახეობაში ყოველ წელს მტკიცდება ასპარეზობა ახალი საკავშირო კოლენდარი, იგეგმება შეჯიბრებები, რომლებშიც ნაჩვენებ შედეგებსაც დიდ მნიშვნელობას ანიჭებენ ქვეყნის ნაკრების დაკომპლექტებისას.

მესტენდურეთის წლის პირველ მნიშვნელოვან შეჯიბრებად ითვლება ტაშენტის საკავშირო ტურნირი ცნობილი საბჭოთა მსროლელის კ. კონდრატევის პრიზზე. ტაშენტში გამოსვლა სავალდებულოა ქვეყნის მესტენდურეთა ნაკრების ყველა წევრის და წევრობის კანდიდატებისთვის. მათთან ერთად, შეჯიბრებაში მონაწილეობენ შუა აზრის მოკავშირე რესპუბლიკების ნაკრები გუნდები.

სპორტული სეზონი ეს-ესაა დაიწყო, მაგრამ მესტენდურებმა უკვე კარგი მოზადება გამოავლინეს. როგორც ყოველთვის, ახლაც მოწოდების სიმძლავრე აღმოჩნდა მსოფლიოს ექსპერიმენტი თამაზ იმანიშვილი, რომელმაც მრავალ სტენდზე სროლაში საერთაშორისო კლასის შედეგი აჩვენა — 200 შესაძლებელიდან 198 ქულა მოაგროვა და მეორე ადგილი დაიკავა. თამაზმა დამაჯარებელი განაცხადი გააკეთა ნაკრებში დასამკვიდრებლად. მას ერთი ქულით აჭობა უსტინოველმა ანდრეი როდონოვმა, რომელმაც მხოლოდ ერთხელ ააციინა სამიზნეს — 199.

საბჭოთა არმიისა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტის დღეს მიეძღვნა

თბილისი-პატარქული-თბილისი

ნაღვივალა მეტია, რაც საქართველოს კომპაგნიის კულტურის სახელმძღვანელოდ ველომოციკლეტთა სექცია თედო ნიკოლაიშვილის ხელმძღვანელობით. ეს ჯგუფი ერთხანს მხოლოდ საქუთარი ძალებით ცდილობდა ამ სახეობის პოპულარიზაციას, ახლა მას დიდ დახმარებას უწევს თბილისის განათლების სამმართველოს ველოსპორტის სკოლა (დირექტორი იოსებ გოცირიძე).

ორიოდე დღის წინ კულტურის სახლის სექციისა და სპორტული სკოლის ძალებით მოეწყო ველოგადარბენა მარშრუტით თბილისი-პატარქული-თბილისი, რომელიც საბჭოთა არმიისა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტის დღეს მიეძღვნა.

აქვე უნდა ითქვას, რომ ველომოციკლეტებს საიმედო მოკავშირე გამოუჩნდათ თბილისის ტურისტული კლუბის სახითაც. ახლა სექციის ყველა წევრი საბჭოთა კავშირის ტურისტის სამკერდე ნიშანს ატარებს.

სურათზე: ველომოციკლეტები დისტანციაზე; პატარქულში.

მეკრე, მათა, მეთორკემა...

გარემონის დემოკრატიული რესპუბლიკის ქალაქებში იოპანგორიანი მუშაობის და კლინიკებში გაიმართა თბილისურებით ტრამპლინიდან მტომელოთა საერთაშორისო შეჯიბრება — „დინამიკა“, რომლის სტარტზე სხვადასხვა ქვეყნის 46 სპორტსმენი გამოვიდა. მონაწილეთა შორის იყო ორი ქართველი მტომელიც, ორივე სპორტის ოსტატი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის სტუდენტები — პირველკურსელი ანა წაქაძე (ბაკურაიანი) და მეორეკურსელი ელგუჯა ორჯონიკიძე (წაღვირი).

პირველ დღეს შეჯიბრება გაიმართა 60-მეტრიან ტრამპლინზე, მომდევნო დღეს კი — 80-მეტრიანზე. პატარა ტრამპლინიდან ე. ორჯონიკიძე 63,5 და 69,5 მეტრზე გადახტა და VIII ადგილზე გავიდა. კ. წაქაძემ 61,5 და 66,5 მეტრზე იფრინა და მეათე ადგილი დაიკავა.

ორჯონიკიძემ დიდი ტრამპლინიდან ხტომაშიც VIII შედეგი აჩვენა (ნახტომები 88 და 80 მეტრზე). წაქაძემ ამჯერად მე-12 იყო (ნახტომები — ორივეჯერ 78,5 მეტრზე). ახლა ჩვენი მტომელები ეზადებენ საერთაშორისო ტურნირ „მეგობრობისათვის“, რომელიც პოლონეთში 10 მარტს დაიწყება. 2-3 აპრილს კი ისინი იუჯენი-სახალინსკში გამოვლენ სსრ კავშირის გუნდურ ჩემპიონატში.

„ლელოს“ კორ.

ჩაბუბი ქიუდოსტა ტურნირზე

წინასწარად გაიმართა 1972-73 წლებში დაბადებულ ქიუდოსტთა საკავშირო ტრადიციული ტურნირი, რომელშიც ქვეყნის 21 ქალაქის მოქიდაეებმა იასპარეზეს. ჩვენი რესპუბლიკის სპორტულ ღირსებას იცავდნენ თბილისის განათლების სამმართველოს ჰიდაობის სპეციალიზებული სპორტული სკოლის აღსაზრდელები. ყველა მეტოქე დაამარცხეს და პირველი ადგილები დაიკავეს ზაზა ჭოხურბაძე (83 აგ) და მეტეკა ოდიშელიძემ (+83 აგ). მეორე ადგილზე გავიდა ირაკლი უზნაძე (57 აგ). ჩვენმა ქიუდოსტებმა (მწვრთნელი — საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი ოთარ ნატროშვილი) გუნდურ ჩათვლაში მეორე ადგილი დაიკავეს.

საბჭოთა ოლიმპიური ნაკრები

სსრ კავშირის ფეხბურთელთა ოლიმპიური ნაკრები ეზადება მომავალი შესარჩევი მატჩებისთვის. ჩვენმა ოლიმპიელებმა უკვე გამართეს რამდენიმე ამხანაგური შეხვედრა, შემდეგ ინდოეთში გაიმარჯვეს ჯავაპარალ ნერუს სოვენისადმი მიძღვნილ საერთაშორისო ტურნირში. გუნდს ზღმძღვანელობს კიევის „დინამოს“ ყოფილი წევრი ანატოლი ბიშოვეცი, ოლიმპიურ ნაკრებში მიწვეული არიან ჩვენი ქვეყნის უღმიერესი კლუბების

სსრ კავშირის ფეხბურთელთა ოლიმპიური ნაკრები

ტრამპული დახასრული

მემაქვან სართულიდან ვაღმობტა და თვითმკვლელობით დაასრულა ცხოვრება ბრაზილიის ფეხბურთელთა ნაკრების ყოფილი მკარემ კარლოს ეოზე კასტილიომ. იგი 59 წლისა იყო.

როგორც „ჟორნალ დო ბრაზილი“ იუწყება, კასტილიომ ბოლო ხანებში ღებრესიულ მდგომარეობაში იმყოფებოდა. ამას ადასტურებენ ყოფილი ფეხბურთელის მეზობლები.

იანსენი — „კიოლნში“ დანიელი ფეხბურთელი 19 წლის იან იანსენი, რომელსაც დიდ მომავალს უწინასწარმეტყველებენ, კოპენჰაგენის „ბოლდკლუბიდან“ გერმანიაში „კიოლნი“ გადავიდა.

ალეგანო „ალბანიაში“ იტალიელმა ანდრეა პორტუგალიის „ბელანეშესა“ და მარტილის „ატლეტიკოს“ შორის ცნობილი ბრაზილიელი ფეხბურთელის ალეგანო თა-

სროლის საკავშირო კვირული

- 7. V. ბულგარეთი — სსრ კავშირი
26. V. ნორვეგია — ბულგარეთი
18. VIII. სსრ კავშირი — ნორვეგია
26. VIII. ნორვეგია — შვეიცარია
7. X. შვეიცარია — თურქეთი
28. X. შვეიცარია — სსრ კავშირი
14. XI. ბულგარეთი — ნორვეგია
18. XI. თურქეთი — ნორვეგია
9. XII. თურქეთი — ბულგარეთი

1987 წელი

- 15. IV. თურქეთი — სსრ კავშირი
16. IV. შვეიცარია — ბულგარეთი
6. V. ნორვეგია — თურქეთი

1988 წელი

- 6. IV. სსრ კავშირი — თურქეთი
13. IV. ბულგარეთი — შვეიცარია
24. IV. სსრ კავშირი — ბულგარეთი
10. V. სსრ კავშირი — შვეიცარია
25. V. ბულგარეთი — თურქეთი

სურათზე: სსრ კავშირის ფეხბურთელთა ოლიმპიური ნაკრები: პირველი რიგში — ნ. ხაგიჩივი, ვ. ლოსივი, ი. სკლოპოვი, ი. მოროზოვი, ი. ხაგიჩივი, ი. დობროვოლსკი; მეორე რიგში — ე. კუზნეცოვი, გ. კეტაშვილი, ა. აფანასიევი, ექიმი ზ. ორჯონიკიძე, უფროსი მწვრთნელი ა. ბიშოვეცი, მწვრთნელი ვ. ხალოვი, ნ. ვორობიოვი, ა. ვორობიოვი, მასაჟისტი ვ. ხანკოვი; მესამე რიგში — დ. ხარინი, ს. დმიტრიევი, ვ. ტიშჩენკო, ე. იაროვენიკო, ვ. ლიუტი, ვ. პანჩიკო, ა. მიხაილიჩენკო, ა. იანონისი, ს. ჩერჩენკო.

ი. უტკინის ფოტო (სა.დესი).

ლუღუ ჯორჯანსუ კვლავ მწვრთნელი

„ომკოს ბუზის“ ორჯონის (1975 და 1977 წლები) ლაურეატი, რუმინელი ფეხბურთელი ლუღუ ჯორჯესკუ 37 წლისაა, მაგრამ ფეხბურთთან გამოთხოვებას არ აპირებს. თავისი საუკეთესო წლები მან ბუქარესტის „დინამოში“ გაატარა, 1983 წლიდან ბუზის „გლორიაში“ თამაშობდა, შემდეგ — მორენის „ფიკარში“.

დ. ჯორჯესკემ რუმინეთის ჩემპიონატის 367 მატჩში მიიღო მონაწილეობა და 250 ბურთი გაიტანა.

9 ნაპრატი მონაწილეობდა სამხრეთ ამერიკის საფეხბურთო ჩემპიონატში ჭაბუკთა შორის. გადაწყვეტილებით მატჩში ერთმანეთს შეხვედნენ ბრაზილიისა და კოლუმბიის გუნდები. ანგარიშით 4:2 გაიმარჯვეს კოლუმბიელებმა, ისინი პირველად გახდნენ სამხრეთ ამერიკის ჩემპიონები ჭაბუკთა შორის.

სამხრეთ ამერიკის საფეხბურთო ჩემპიონატში

სროლის საკავშირო კვირული

გთავაზობთ ცნობებს, რომლებიც გუშინ მივიღეთ რედაქციაში.

ზაზაგვის რაიონი. რაიონის სპორტკომიტეტის თავმჯდომარემ კობა კობაიძემ გვაცნობა: სროლის კვირეულის მასობრივ ღონისძიებებში მონაწილეობა მიიღეს სკოლების IX-X კლასების მოსწავლეებმა და შრომითი კოლექტივების წარმომადგენლებმა. მშდ კომპლექსის ნორმატივის ჩაბარების გარდა ზოგიერთმა თანრიგის მოთხონაც შეასრულა.

თბილისი. პროტექციული სასწავლებლების მოსწავლეები ერთი კვირის განმავლობაში სისტემატურად აკითხავდნენ ქალაქის სასწავლებლებში არსებულ 6 ტირს. სულ შეჯიბრებებში 3100 მოსწავლე გამოვიდა. 21-22 თებერვალს გაიმართა რესპუბლიკური შეჯიბრება, რომელშიც მონაწილეობა მიიღეს რჩეულმა მსროლელებმა.

საბურთალოს რაიონი. სროლის კვირეულის დღეებში მოზარდი თაობის სტუმრები იყვნენ შრომის, ომისა და სპორტის ვეტერანები, ახალგაზრდები შეხვედნენ აგრეთვე მეომრებს, რომლებმაც თავიანთი ინტერნაციონალური ვალი მოიხადეს ავღანეთში. ასე რომ, სპორტული და დოსაფის ორგანიზაციების მონღომებით, რაიონის მოსწავლე ახალგაზრდობისთვის კვირეული პარტიკული და ინტერნაციონალური აღზრდის ღონისძიებები იქცა.

თბილისის განათლების სამმართველოს ფიქტურტურისა და სპორტის განყოფილებამ გვაცნობა: სროლის საკავშირო კვირეული ჩაატარა ქალაქის ყველა სკოლამ. სტარტზე გამოვიდა მაღალი კლასების 40 ათასამდე მოსწავლე. შემდეგ მოეწყო ქალაქის პირველობა რაიონების ნაკრებ გუნდებს შორის, რომელშიც რაიონში გამარჯვებული გუნდები ჩაებნენ. პირველ ადგილზე გავიდა ლენინის რაიონი (138-ე სკოლა), მეორეზე — 26 კომისრის რაიონი (87-ე სკოლა), მესამეზე — საქარხნო რაიონი (156-ე სკოლა).

სამხრეთ ამერიკის რაიონი. სოფელ ლანირის ტირი. კვირეულის დღეებში კეთილმოეწყო. დოსაფმა და რაიონის სპორტკომიტეტმა რაიონისა და ქალაქის საშუალო და მწლიან სკოლებს შორის პირველობები ცალ-ცალკე ჩაატარეს. შეჯიბრებები თვის ბოლომდე გაგრძელდება.

ახალგაზრდების ჯარიმ დაღმა

(დასასრული)

ქვას, რომ თბილისელებმა მეორე მჯერიის პრობლემა დიდი ხანია გადაჭრეს, გიორგაძის შემცვლელ ტუ-კეაძეს ბევრი უმაღლესი ლიგის გუნდი ინაბრებს. დიას, მან ამჯერადაც გაამართლა იმედი.

„ლოკომოტივი“ შეხვედრაში სარბიულ პირველად ვიხილეთ ახალგაზრდა რამიშვილი, რომელმაც საკეპიტრო სპორტაკიადაზე გამოიჩინა თავი. იგი მოსკოვში გამოგზავრებამდე შეუძლოდ იყო, ამიტომ მწვრთნელებმა გუნდის ღირსების დაცვა აქამდე ვერ ანდეს. ვფიქრობთ, რამიშვილმა ხარკოველებთან

მატჩში იმედი გაამართლა. იგი გაბედულად, თამამად უტევდა მეტოქის კარს. დაგვაშასხვინა მისი რამდენიმე მხვედრული გოლიც.

თბილისელებმა, მიუხედავად იმისა, რომ მინიმალური ანგარიშით გაიმარჯვეს, მაინც იოლად, ძალუბის დაზოგვით მიადრინეს წარმატებას.

მეტოქე მხოლოდ ერთხელ დაწინაურდა, როცა ანგარიში გახსნა. ორჯერაც ანგარიში გათანაბრდა, მაგრამ ეს იყო პირველი პერიოდის დასაწყისში, შემდეგ კი თბილისელები თანდათან დაწინაურდნენ. ორჯერ (მეორე და მესამე პერიოდებში) ისინი ოთხი ბურთითაც კი იგ-

ებდნენ შეხვედრას. მათ საბოლოო გამარჯვებაში მამინაც კი არაფის შეპარვია ეჭვი, როცა მეოთხე პერიოდში ანგარიში სხვაობა მინიმუმამდე შემცირდა. ამ დროს სარბიულზე კვლავ ვიხილეთ თბილისელთა საბრძოლო შემადგენლობა, რომელმაც გამარჯვებით დაავიჯვინა ბრძოლა.

გუნდის დანარჩენი შეხვედრები ასე დაითავრა: შუგ (სევესტროპოლი) — სსფ ცსკ (მოსკოვი) — 6:7, „ბალტიკა“ (ლენინგრადი) — „უნივერსიტეტი“ (მოსკოვი) — 5:12.

დღეისათვის მოსკოვის ჯგუფში ლიდერობენ თბილისის „დინამოსა“

და მოსკოვის უნივერსიტეტის წყალბურთელები, რომლებმაც ყველა შეხვედრა მოიგეს.

კპთაწილ ზუარსაზვილი,
ჩვენი სპეც. კორ.
მოსკოვი.

ალმა-ათი. წარუმატებლად ატარებს სასტარტო შეხვედრებს ბაქოს წითელდროშოვანი კლბის ფლოტილის გუნდი. 23 თებერვალს მეზღვაურებმა ზედიზედ მესამე დაპარტება განიცადეს. ამჯერად მათ „მოსკოვის“ წყალბურთელებმა აჯობეს — 12:10 (4:2, 6:2, 2:2, 0:4).

სამსამი გამარჯვება აქვთ საბჭოთა კავშირის ჩემპიონსა და ვიცე-ჩემპიონს მოსკოვისა და ალმა-ათის დანამოელებს. მოსკოველებმა დაპარტებას ლოკოველი თანაკლუბელები — 13:8 (3:1, 5:3, 3:2, 2:2), ალმათე-

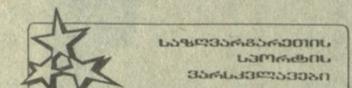
ლებმა კი კიევის „დინამო“ — 9:6 (4:1, 1:2, 1:2, 3:1).

გათამაშების ცხრილი

მდგომარეობა	წ	თ	გ	წ	ბ	ქ
„უნივერ.“ (მოსკ.)	3	3	0	0	82-14	6
„დინამო“ (თბ.)	3	3	0	0	26-28	6
სსფ ცსკ	3	2	0	1	27-20	4
„ლოკომ.“ (ხარკ.)	3	1	0	2	16-23	2
შუგ (სევესტ.)	3	0	0	3	20-24	0
„ბალტიკა“ (ლენ.)	3	0	0	3	12-29	0

ალმა-ათის ჯგუფი

„დინამო“ (მოსკ.)	3	3	0	0	85-25	6
„დინამო“ (ა-ათა)	3	3	0	0	27-20	6
„დინამო“ (ლოკოვი)	3	1	0	2	28-32	2
„დინამო“ (კიევი)	3	1	0	2	25-29	2
„მოსკოვი“	3	1	0	2	25-27	2
კსფ (ბაქო)	3	0	0	3	26-33	0

„დედოფლის“ რაინდი

ოთხზვის ოლიმპიური ჩემპიონი, ფინელი ლასე ვირენი ამბობდა: „კლარკი ჩემი იდეალია. რბენის დროს თვალწინ მუდამ კლარკი მიდგას. იგი თითქმის ჩემს წინ მირბის და გზას მიჩვენებს“. ასეთი აღიარება ბევრ ცნობილ სპორტსმენს არ ღირსებია.

რონალდ უილიამ კლარკი დაიბადა 1937 წლის 21 თებერვალს. გასულ შაბათს მას 50 წელი შეუსრულდა. კლარკს ბედმა გაუღიმა — სპორტულ ოჯახში დაიბადა. მამამისი ბილანგე შეეჩვია ფიზიკურ დატვირთვას. მამამისი ეუბნებოდა, თუ გინდა ბანაობაში გარგას, მის შემდეგ ქვიშაში უნდა ირბინო. ირონდული წარმოშობის წინაპრები ჰყავდა, მამამისი ერთ დროს ვიქტორიის შტატის საუკეთესო ფეხბურთელი იყო, თამაშობდა კრიკეტს, ჩოგბურთს, დარბოდა. მამა ჯეკი, არქიტექტორი, ასევე კარგი ფეხბურთელი, ერთ-ერთი უძლიერესი ცენტრალური თავდასხმელი და გუნდის კაპიტანი იყო ავსტრალიაში.

კლარკს თავიდანვე ასწავლეს, რომ მარცხმა ძალიან არ უნდა დაეწყვიტოს გული. მარცხი უნდა იყოს მხოლოდ და მხოლოდ გაყვითლით მომავლისათვის; მამამისი ცდილობდა შეეჩვინა არ შეეზღუდა თავისი რჩევებით, თუმცა, ყოველთვის ჩაავიწყებდა, რომ სპორტი განტვირთვა და რომ ცხოვრებაში მთავარია ნამდვილი პროფესია გქონდეს.

კლარკის პირველი მწვრთნელი იყო პერსი ჩერტო (ლენინგრადული ჰერბერტ ელიოტისა და ჯონ ლენდის მწვრთნელი). მაგრამ მასთან ვერ გაჩერდა დიხხანს. ერთხანს მას ჯონ ლენდი ეხმარებოდა.

იუნიორთა შეჯიბრებებში კლარკმა საკმაოდ მაღალ შედეგებს მიაღწია: ავსტრალიის 12 რეკორდი გააუმჯობესა. მისთვის თავდადებულ საბავალითა პირიქედმა მსოფლიო რეკორდსმენი ჯონ ლენდი იყო — ცნობილი მორბენალი და შესანიშნავი აღმზიანი. კლარკისთვის ეს კაცი თავმდაბლობის, კეთილშობილებისა და დიდულყოფის განსახიერება იყო.

აი, ერთი ეპიზოდი მათი ურთიერთობიდან. ჯონ ლენდი კლარკზე გაიკლებით უფროსი იყო. 1956 წელს ავსტრალიის ჩემპიონატში 1 მილზე ჯონ ლენდი ფავორიტი იყო და იგი მსოფლიოს ახალი რეკორდის დამყარებელი აპირებდა. ამ გარემოში კლარკი და სხვა ძლიერი სპორტსმენებიც მონაწილეობდნენ. შუა დისტანციებზე კლარკს ერთმა მორბენალმა შემთხვევით ფეხზე ფეხი დააბიჯა და იგი წაიქცა. ჯონ ლენდი, რომელიც მას მიჰყავებოდა, იძულებული იყო ზევიდან გადახტომოდა კლარკს. ამ ნახტომის დროს ლენდი უცებელად ფეხსაცმლის ქა-ცივთ ხელი გაუჩხაბა ახალგაზრდა მეტოქეს. დანარჩენი მორბენლებიც, რომლებიც უკანა რიგებში მობრუნდნენ, ასევე ზევიდან ევლებოდნენ წაქცეულს. უეცრად ჯონ ლენდი უკან მობრუნდა, რათა ბოლოში მო-

ეხნადა კლარკისათვის და დახმარება გაეწია. იმ მომენტში მას აღარ ახსოვდა არც მსოფლიო რეკორდი და არც მოახლოებული ოლიმპიური თამაშები. დიას, ჯონ ლენდი სხვათაგან ვერ მოიქცევოდა. ისინი ლიდერთა ჯგუფს 50 მეტრით ჩამორჩნენ. მიუხედავად ამისა, ლენდიმ შეუძლებელი გააკეთა, ის არა მარტო დაეწია ლიდერთა ჯგუფს, არამედ ფინიშიან პირველიც კი მიიქცა. კლარკი მეხუთე იყო. ტრიბუნებზე ოცადებები არ წყდებოდა. მეორე დღეს გახეთქილად აღფრთოვანებით წერდნენ: ლენდის ეს საქციელი უფრო მეტი იყო, ვიდრე მსოფლიო რეკორდის დამყარება. ეს ინსტიტუტი მოქმედებდა იყო, რომელშიც გამოვლინდა ნამდვილი აღმზიანის ბუნება.

1956 წელს კლარკი ვერ მოხვდა ოლიმპიურ გუნდში. მას ხელი შეუწავლა სამხედრო შეკრებამ.

მელბურნის ოლიმპიადის გახსნაზე, 19 წლის რონ კლარკს ოლიმპიური ცეცხლის ანთება დაავალეს. ეს უკვე ახალგაზრდა მორბენლის დიდი აღიარება იყო. ჩირაღდნით ხელში მორბენალმა შესაშური მამაცობა გამოიჩინა, სირბილის დროს ჩირაღდნიდან გადმოცვივლი ნაპერწკლები ხელს უწყვედა მას, მაგრამ კლარკმა გაუძლო ტკივილს. ოლიმპიადის დროს მასზე დიდი გავლენა მოახდინა კუცის გამარჯვებებმა.

მელბურნის ოლიმპიადის შემდეგ კლარკი უკვე ძველებურად ინტენსიურად ვეღარ ვარჯიშობდა. ერთხანს იგი „თრექ ენდ ფილდის“ (მძლეოსნობის პოპულარული კურსნალი) კორესპონდენტად მუშაობდა. 1960 წლიდან კი მტკიცედ გადაწყვიტა ყველაფერი თავიდან დაეწყო. ამ დროს იგი 24 წლის იყო. ამინდის მიუხედავად, წვიმა იყო თუ სეტყვა, სიცხე თუ სიცივე, ყოველ სიღამის 10 მილს გარბოდა. „ეს დიდი შეგბა იყო, — ამბობდა იგი, — მე არ ვთვლიდი ამას მძიმე შრომად; პირიქით, მოუთმენლად ველოდი სამსახურში ჯდომით და-ლოლო“. თან იგი ხშირ მარტო არ ვარჯიშობდა. მას ჰყავდა მეგობრები და ყველაფერი ეს დალლას უმსუბუქებდა.

მისი პირველი დიდი წარმატება იყო პერტში, ბრიტანეთის თამაშებში, 3 მილზე რბენაში მიღებული ვერცხლის მედალი. 1963 წლიდან იგი უკვე საერთაშორისო კლასის მორბენალია. ჯერ მელბურნში დაამყარა ახალი მსოფლიო რეკორდი 1000 მეტრზე და 6 მილზე რბენაში, შემდეგ კი დაიწყო ტურნეები ამერიკაში, ევროპაში, მისთვის დიდი სკოლა იყო.

„მწელია მარცხი, როცა მას არ მოელო — ამბობდა იგი — მაგრამ ასეთია სპორტი და ყოველთვის უნდა გახსოვდეს, შესაძლოა შეგ იმიტომ იმარჯვებ, რომ შენი მეტოქეები არ არიან საუკეთესო ფორმაში“. კლარკი თავს არ არიდებდა შეჯიბრებებს. მას ყოველთვის სურდა სცილნოდა როგორი მომზადებული იყო.

1964 წელს ტოკიოს ოლიმპიადებზე კლარკს ფავორიტად ითვლებოდა, მაგრამ მას მაინც ბრინჯაოს მედალი ერგო. 10-კილომეტრიან დისტანციებზე გაიმარჯვა უილიამ მილსმა — ამერიკელმა ინდიელმა სოსუნ ტომიდან. ეს ახალგაზრდა სპორტსმენი მანამდე არ გამოირჩეოდა მაღალი შედეგებით. (სხვათა შორის, მილსი ასრულებს მთავარ როლს ამერიკულ მხატვრულ ფილმში „გაბედული მორბენალი“. იქ იგი თავის თავს განასახიერებს).

1965 წელს კლარკმა პირდაპირ განცვიფრებში მოიყვანა მძლეოსნობის სპეციალისტები და გულმგობრები — რეკორდები დაამყარა სამ დისტანციაზე — 3 მილზე (12.52,4), 6 მილზე (26.47,0), ხოლო 10 კმ-ზე — 27.39,4. თანაც ამ მანძილზე ძველი მსოფლიო რეკორდი 36,4 წმ-ით (!!) გააუმჯობესა; და ყველაფერ ამას მხოლოდ 4 დღე მოახდომა! მისიდან ივლისამდე კიდევ 16 შეჯიბრებაში მიიღო მონაწილეობა და 12 მსოფლიო რეკორდი გააუმჯობესა!

კლარკი დიდ ყურადღებას აქცევდა კვებას. არ ჰქონდა მოხარშულს, მთელშულს, ზეთით შემზადებულ კერძებს, არ სვამდა ჩაის, ყავას, სამაგიეროდ კვერცხს, ბოსტნეულს, ხილს, რძეს, ნაყინს, თავლს და წველებს ღებულობდა. სხვა დიდი სპორტსმენებისაგან განსხვავებით ხშირად დადიოდა თეატრებში, კო-

ნცერტებზე. კლარკი უფროსად პარამიონულად განვითარებული სპორტსმენი იყო. ვარდა იმისა, რომ და-ბოლდა, კარგადაც უყრავდა, თამაშობდა კრიკეტს, ბალმინტონს, რაც მას სისწრაფეს და მოქნილობას სძენდა.

ხშირად მონაწილეობდა შეჯიბრებებში. პატოსანი ბრძოლა! — აი, აზრი მისი ცხოვრების დიდ სპორტში. რიგით სპორტსმენს რომ ეთქვა, ჩემთვის შეჯიბრების შედეგს მნიშვნელობა არა აქვს, მთავარია ის, რომ მასში გიმონაწილეობა, ჩვენ მას ალბათ არ დაუფურცებდით. მაგრამ 19 მსოფლიო რეკორდის მფლობელი გულახდილობაში არ შეიძლება ექვე შეგვაპროს. (პავლე ნურმის შემდეგ ყველაზე მეტი მსოფლიო რეკორდი მძლეოსნობაში კლარკს ეკუთვნის). 1965 წელს კლარკი წლის საუკეთესო სპორტსმენად აღიარეს. ფრანგული გაზეთი „ეპიში“ წერდა: „კლარკის ყოველ გამოსვლის ბილი-ქზე შეიძლება ვუწოდოთ „ოპერა-ცია“ — მსოფლიო რეკორდი“. ის არა მარტო თვითონ ამყარებდა რეკორდებს, არამედ თავისი მაღალი ტემპით მეტოქეებსაც ეხმარებოდა რეკორდების დამყარებაში.

აი, როგორ მსჯელობდა კლარკი: „მე მინახია, როცა კვირის განმე-ვლობაში 100 მილს და მეტს ვფარავ, რომ არ მიხაროდეს, არც ვირბენდი. რა არის ბედნიერება? ზოგისთვის ესაა საყვარელი ლეკვი ან ქიქა ცი-

ვი ლუდი. მე ბედნიერი ვარ, როცა ვარ ბუნების წილში, მეგობრებთან ერთად. აღმზიანი, რომელიც მტკიცედ ვარჯიშობს არჩეულ სახეობაში, ამ საქმიანობიდან მაქსიმალურ სარგებლობას მიიღებს. ნებისმიერი შეჯიბრება უფერულად, უსიხარულად ჩაივლის, თუ ერთ-ერთი მონაწილე მაინც მთელი ძალებით არ ეცდება გამარჯვებას. ჩემი აზრით, მთავარია თვით შეჯიბრების მომენტი, შედეგს მნიშვნელობა ეკარგება. მე ასე მჯერა, პაეჭრობაში სიხარულს განიცდებს თვით ბრძოლის მსვლელობა, დამაბული ბრძოლა. მერწმუნობ, ამ ბრძოლის შედეგი უკვე აღარაა მნიშვნელოვანი, ხშირად უშრომოდ მოგვებულ შეჯიბრება უფრო ნაკლებ სიხარულს მანიჭებდა, ვიდრე ნამდვილ ბრძოლაში ფინიშზე წაგებული ბრძოლა. იქნებ იმის გამო, რომ მარცხი მე ნაკლებად მანაღლეოინებდა, ზალხი ფიქრობდა რომ მე სუსტი ხასიათი მაქვს. ეს არაა სწორი. შესაძლოა, მე მარცხს ვეგუები შედარებით იოლად, ვიდრე სხვები, მაგრამ ასეთი პოზიცია არ ზღუდავს ჩემს და-უოკებელ სურვილს გაიმარჯვო ყველა შეჯიბრებაში, რომელშიც ვმონაწილეობა“.

1968 წელს მეხიკოს ოლიმპიადებზე კლარკმა წარუმატებლად იას-მარცხა, V და VI ადგილი 5 და 10 კმ-ზე. მან ვერ აიტანა მაღალმთიანეთის კლიმატი და მედლები აფრიკელ სპორტსმენებს დაუთმო, თუმცა ძალიან კარგად იყო მომზადებული. ასეთივე ბედი ეწიათ სხვა ძლიერ სპორტსმენებსაც.

ისევე როგორც პავლე ნურმი, კლარკიც ძირითადად მწვრთნელის ვარჯიშით ვარჯიშობდა. იქნებ ამან ბევრი დაალო. მისი ძირითადი ვარჯიში იყო ხანგრძლივი სირბილი მთელი წლის განმავლობაში და ინტერვალური ვარჯიშები. ამით მან სრულყო თავისი კოხირი — მთელს დისტანციებზე ლიდერობა, რაშიც ბევრი მეტოქე ჩამორჩებოდა. კლარკი მთელი წლის განმავლობაში „სამ-ბრძოლო მზადყოფნაში“ იყო. ამბობდა, მე ვედილობ დისტანცია დაეფარო უფრო ჩქარა, ვიდრე ადრე, სულერთია როდის და სად მოხდება ეს. სწორედ ამნაირმა დამოკიდებულებამ შეაძლებინა მსოფლიოს რეკორდები დაეყარებინა 10 სხვადასხვა დისტანციაზე. სწორედ მისი ტაქტიკა — ზღვარს მიახლოებული მაღალი ტემპი — თრგუნავდა მეტოქეებს.

ბელგელმა მსოფლიო რეკორდსმენმა ემილ პუტემანსმა რონ კლარკს „მორბენლის იდეალი“ უწოდა, ეურნალისტები კი „დიდი უღებლს“ უწოდებდნენ, მძლეოსნობის ცნობილმა სპეციალისტმა, ამერიკელმა ფრედ უილტმ კი „მძლეოსანთა მეფე“ უწოდა.

დღეს რონ კლარკი 2 შვილის მამაა და ისევე ავსტრალიაში ცხოვრობს. რამდენიმე წლის წინ მან გადაიტანა ურთულესი ოპერაცია. მიუხედავად ამისა, საყვარელ საქმეს მაინც არ იფიწყებს, სისტემატურად ვარჯიშობს და აგრძელებს სირბილს ნელ ტემპში. როგორც თვითონ ამბობს, სირბილი მისთვის იგივეა, რაც ავტომობილის საჭესთან ჯდო-ვა. გამოჩენილი სპორტსმენი გამა-განსაღებელი რბენის დიდი პრო-პაგანდისტი.

„ყოველ დღით ვიღვიძებ სიხარულის გრძობით — დღეს უნდა ვირბინო“ — ამბობს რონ კლარკი.

მასალა მოამზადეს ვიორაბი და შალვა კოკოჩაშვილებმა.

საგოთა კავშირის ჩემპიონატი კალათბურთში

ვილნიუსსა და მინსკში

გრძელდება უმაღლესი ლიგის კალათბურთულ ვაჟთა საკავშირო ჩემპიონატის დასკვნითი ტურის მატჩები იმ გუნდებს შორის, რომლებიც VII-XII ადგილებისთვის იბრძვიან. ვთავაზობთ 21-22 თებერვლის შედეგებს.

ვილნიუსი. ადგილობრივი „სტატიბა“ მოსკოვის „დინამოს“ მასპინძლობდა. ორივე შეხვედრა დაძაბული ბრძოლით აღინიშნა. პირველი მასპინძლებმა მოიგეს — 105:101, მეორე — დინამოელებმა 93:92.

მინსკი. რადიოტექნიკის ინსტიტუტის კალათბურთული და კიევის არმიელთა შეხვედრაშიც მეტოქეებმა ჩულები გაიყვეს. მინსკელებმა გაიმარჯვეს სამი ქულის უპირატესობით (89:86), კიეველებმა — 14 ქულით (75:61).

გათამაშების ცხრილი

	თ.	მ.	წ.	ქ.
ასკ (კიევი)	80	15	15	45
„დინ.“ (მოსკოვი)	80	18	17	43
„სტატიბა“ (ვილნი.)	80	13	17	43
რტი (მინსკი)	80	10	20	30
„სტრიტ.“ (კიევი)	28	10	18	38
ასკ (ალმა-ათა)	28	9	19	37

სხვათა შორის

ხველაზე მაღალი და დაბალი

ალბათ საინტერესოა, ვინ არის კალათბურთის ეროვნული ასოციაციის ყველაზე დაბალი და მაღალი კალათბურთელი. პროფესიულ კალათბურთში ყველაზე დაბალი მოთამაშეა „ატალანტა პოლუსის“ მცველი სპრულ უედი (168 სმ). მიუხედავად ამისა, ტანმორჩილი უედი, როგორც საკალათბურთო მიმოხილვაში ვნახეთ, სრულიად ადვილად აგდებს ბურთს ზემოდან კალათში ორი ხელით. პროფესიულ კალათბურთში ყველაზე ტანმოდული მოთამაშეა „პოლუსის“ ცენტრალური თავდასხმელი რალფ სიმპსონი (224).

რედ აქტორი
თ. გაჩეჩილაძე.

ჩვენი მისამართი:
ჩარილებითვის — 380096.
თბილისი, ლენინის ქ. 14.
დეკრეტიონისთვის — თბილისი, „ლელო“.

რედაქციის ბალუონები:
სამედიცინო — 93-97-52,
ინფორმაციის განყოფილება — 93-97-53,
წყობილების განყოფილება — 93-97-55,
„მერანი“ — 93-97-26, „მარტივი“ — 93-97-27.

63050
050230:
66435

საქართველოს კაცის გამომცემლობის შრომის წითელი დროშის ორდენისა და მამია მთავრის ორდენის მფლობელი, თბილისის ქ. 14. იბეჭდება ოთხბურთული წიგნით საგაზეთო კორპუსში: ბოზარაულის, 29.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 უე 06787